

Slovenci odkrivamo dežele ob Nilu

1. Trije Kranjci

V Narodnem muzeju Slovenije obišči razstavo Mumija in krokodil. Razstava nosi ime po objavi v Kmetijskih in rokodelskih novicah, časopisu, ki je izhajal pred več kot 100 leti. Takrat je v Ljubljano prispela človeška

6   4 5

spremljal pa jo je krokodil. Oba si lahko danes čisto od blizu ogledaš v razstavnih vitrinah muzeja. Razstava pripoveduje zgodbe treh Kranjcev, Antona Lavrina, Ignacija Knobleharja in Jožefa Šveгла. Ti trije možje so se po službeni dolžnosti odpravili v Egipt in današnji Južni Sudan, tam pa jih je popolnoma prevzela kultura dežel ob Nilu. Predmete, ki so jih našli ali pa kupili, so podarili takratnemu Deželnemu muzeju.

Slika: Narodni muzej Slovenije, foto: Tomaž Lauko.

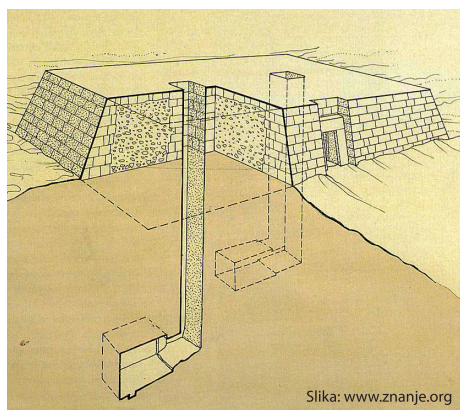
Slika: Narodni muzej Slovenije, foto: Tomaž Lauko.

staršev in sina. Sarkofaga (na razstavi si lahko ogledate maketo enega od njiju) sta izredno dragocena. Na svetu je ohranjenih samo šest podobnih primerkov. Danes sarkofaga stojita na vipavskem pokopališču in sta v lasti družine Lavrin-Hrovatin. Sarkofaga imata obliko egipčanske stavbe (vrata, okna, polstebri), saj so stari Egipčani verjeli, da sarkofag predstavlja hišo za dušo umrlega. Prav tako so verjeli, da bo pokojnik lahko zapuščal svojo hišo (sarkofag) skozi vrata, upodobljena na sarkofagu.

4. Grobnica

Najbolj znane grobnice faraonov so bile piramide, vendar so umrle faraone Egipčani prvotno pokopavali v

6 9 10 1 2 . To so grobnice, izklesane v

Slika: www.znanje.org

kamnino in na vrhu zaščitene s težko, ravno streho. Grobnice naj bi vladarje varovale po smrti. Polne pa so bile tudi raznovrstnih zakladov, saj so stari Egipčani verjeli, da bodo

priloženi predmeti tudi po smrti služili telesu pokojnika. Kraljevi grobovi so postali velikanske shrambe, v katerih nista bili shranjeni le hrana in obleka, temveč tudi veliko sijajnih predmetov in draguljev, zlata in dragih kamnov. Veličastno okrašene grobnice so bile vedno zapečatenе, kljub temu pa so bile tatvine zelo pogoste.

5. Človeška mumija

Narodni muzej Slovenije hrani edino človeško egipčansko mumijo v Sloveniji. Gre za mumijo svečenika, neke vrste duhovnika, ki je služboval v Amonovem templju v Karnaku v Egiptu. Ime mu je bilo Akesuita. Živel je pred približno 2700

2. Krokodil

Prej omenjene Novice so nagačenega krokodila kot znamenitost postavile na prvo mesto, pred človeško egipčansko mumijo, ki pa je seveda pomembnejša pridobitev. Krokodil je tudi precej mlajši, iz 19. stoletja, mumija pa je stara približno 2700 let. Gre za nagačenega

Slika: Narodni muzej Slovenije, foto: Ciril Mlinar.

samca nilskega krokodila, ki je bil najverjetneje ubit s sulico, saj ima pri glavi vidne vbodne rane. Na razstavi je na ogled tudi mumija krokodiljega mladiča. Egipčani namreč niso mumificirali zgolj ljudi, temveč tudi

4 11   4

3. Sarkofag

Sarkofag je kamnita ali lesena krsta, namenjena shranjevanju umrlih. Anton Lavrin je iz Egipta v 11 4   11 8 poslal dva staroegipčanska sarkofaga za grobnico svojih

leti. Mumija pokojnika je dobro ohranjena. Ovita je z lanenimi povoji ter prekrita z okrasno mrežo. Na prsi je imela položen amulet

9				1	2	5	
---	--	--	--	---	---	---	--

,

Slika: Narodni muzej Slovenije, foto: Tomaž Lauko.

ki simbolizira novo življenje. Mumijo so položili v leseno krsto, ki je v celoti poslikana in popisana z besedilom iz Knjige mrtvih, ki je ena izmed najstarejših zbirk z verskimi in čarnimi besedili na svetu. Napisi ob straneh razkrivajo pokojnikovo ime in poklic. Strokovnjaki so ugotovili, da je bil Akesuita ob smrti star okoli 50 let in ni umrl nasilne smrti. Ko je umrl, je bil že močno plešast, saj so lasje razvidni le ob straneh glave, drugje pa ne.

6. Zvezda danica

Ignacij Knoblehar je po reki Nil potoval z veliko leseno jadnico, ki jo je z zunanje strani dal okovati z železnimi

Slika: Gradski muzej Karlovac, foto Miran Pflaum.

ploščami, da je bilo plovilo varno pred čermi. Ladjo je poimenoval Stella Matutina ali Zvezda danica po naše. Z njo je iskal izvir Belega Nila, vendar žal ni priplul do njega. Vseeno pa je bil prvi Evropejec, ki je v tistem času priplul tako daleč po Nilu navzdol. Knoblehar je med plovbo pisal tudi

		4	5	9		4
--	--	---	---	---	--	---

	7	2	11		4
--	---	---	----	--	---

.

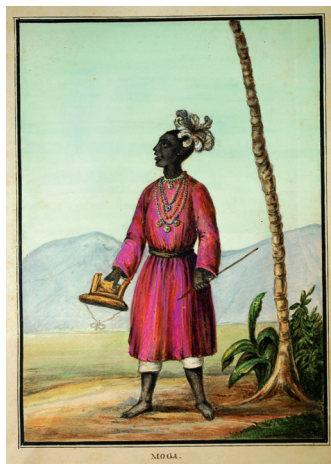
Ta, razne skice in risbe so po njegovi smrti skrivnostno izginili, skupaj z njimi pa tudi mnogo podatkov o njegovih popotovanjih.

7. Stolček poglavarja Muge

Ignacija Knobleharja je na nekem potovanju v Aleksandrijo spremljal barijski

8	3		11	
---	---	--	----	--

z imenom Muga, ki se je prebivalcem tega mesta zdel še posebej zanimiv. Muga je, kot vsi poglavarji njegovega

Slika: Gradski muzej Karlovac, foto Miran Pflaum.

plemena, s seboj ves čas nosil poseben lesen stolček. Na njem je podnevi sedel, ponoči pa mu je služil kot vzglavnik. Stolček ima noge oblikovane tako, da spominjajo na človeška stopala. Nogi sta bili povezani s prečkami, kar je poglavarju omogočalo kar se da priročno prenašanje stolčka iz enega mesta na drugega.

8. Porast zbirateljstva

V 19. stoletju, ko je Egipt postal žarišče zanimanja zbiralcev in pri roki ni bilo dovolj gradiva, da bi lahko oskrbeli stranke, so Egipčani pridno kopirali predmete, celo v muzejih. Na svetu ne najdemo egipčanske zbirke, osnovane v 19. stoletju, ki ne bi vsebovala vsaj enega

	8	7			2		
--	---	---	--	--	---	--	--

. Takšen predmet se skriva tudi na naši razstavi. Gre za spodnji del sedeče ženske postave, ki ima na desni in zadnji strani stola vrezanih nekaj velikih znakov, ki na prvi pogled spominjajo na hieroglife, v resnici pa so brez pomena.

Slika: Narodni muzej Slovenije, foto: Tomaž Lauko.

Viri:

Kajfež, T. et al., 2014, Mumija in krokodil. Slovenci odkrivamo dežele ob Nilu. Katalog razstave. Ljubljana: Narodni muzej Slovenije.

Lurker, A., 1991, The gods and symbols of ancient Egypt. An illustrated dictionary. New York.

Slovar slovenskega knjižnega jezika. Spletna izdaja. ZRC, 2000. Dostopno na <http://bos.zrc-sazu.si/sskj.html>.

Wikipedija. Spletna enciklopedija. Dostopno na <http://sl.wikipedia.org/>.

KONČNO GESLO:

9	2	10
---	---	----

 -

1	8	3
---	---	---

11	8	5	7	2
----	---	---	---	---

4	7
---	---

10	2	6	2
----	---	---	---

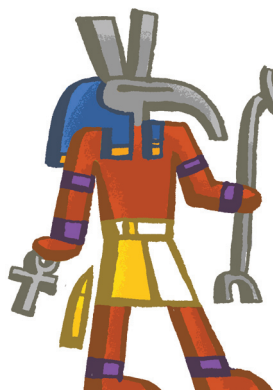
.

Ozirisov brat in morilec. Upodobljen je kot bojevnik v podobi različnih živali.

Ime in priimek

Ime OŠ

Naslov OŠ ali domači naslov

Rešitev oddaj v svoji knjižnici ali jo pošlji na naslov:
MKL, Pionirska – center za mladinsko književnost in knjižničarstvo, Kersnikova 2, 1000 Ljubljana
»Za MEGA kviz«

Pripravili: Tomislav Kajfež, mag., Nina Vošnjak in Alja Vute, Narodni muzej Slovenije
Sodelovala: Žiga X Gombač in Ivan Mitrevski